

Heelkundige therapie bij borstkanker

Inhoudstafel

- Pre-operatieve oppuntstelling (onderzoeken voorafgaand aan de operatie)
- Borstsparende ingreep of tumorectomie
- Borstamputatie of mastectomie
- Heelkundige behandeling van de okselklieren

Bij u werd recent een kwaadaardig gezwel in de borst vastgesteld. De behandeling werd besproken op het multidisciplinair overleg in aanwezigheid van uw behandelende artsen (medisch oncoloog, chirurg, gynaecoloog, radiotherapeut, radioloog etc.). Vervolgens werd beslist om over te gaan tot een heelkundige ingreep.

PRE-OPERATIEVE OPPUNTSTELLING (ONDERZOEKEN VOORAFGAAND AAN DE OPERATIE)

Preoperatieve consultatie anesthesie

Bij de preoperatieve consultatie op de borstkliniek zal u voorafgaand aan de operatie doorverwezen worden naar de anesthesie-verpleegkundige. De verpleegkundige van de anesthesist zal een dossier opmaken ter evaluatie van uw gezondheidstoestand. Zo kunnen de risico's verbonden aan een anesthesie en operatieve ingreep worden ingeschat en beperkt. Er wordt u gevraagd een vragenlijst in te vullen. Het correct invullen van deze lijst is van groot belang voor uw veiligheid. Vergeet zeker ook niet uw thuismedicatie juist te noteren.

Nuchter blijven: voor uw veiligheid vragen wij u de dag van de operatie vanaf middernacht niets meer te eten of te drinken, zodat uw maag leeg is voor de ingreep.

Pre-operatieve onderzoeken

Voorafgaand aan een operatie en narcose dienen een aantal onderzoeken te gebeuren. Dit betreft meestal een ECG, bloedafname en longfoto.

Harpoenplaatsing

Soms is de tumor erg klein en dient vooraf een kenteken te worden aangebracht waar de tumor zich bevindt. Hierbij wordt een metalen harpoentje met draadje onder echografie ingebracht. Op die manier is tijdens de ingreep de locatie van de tumor makkelijker terug te vinden door de chirurg en kan de operatiezone tot een minimum beperkt gehouden worden.

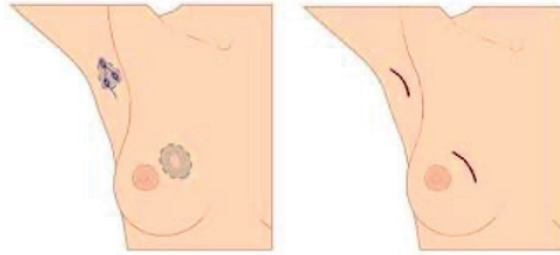
Operatieve ingreep

Op basis van de uitgevoerde onderzoeken en na het multidisciplinair overleg werd een operatieve behandeling voor het kwaadaardig gezwel in uw borst afgesproken. Indien mogelijk wordt een borstsparende ingreep uitgevoerd. Als dit niet mogelijk blijkt, zal een volledige borstamputatie besproken worden.

BORSTSPARENDE INGREEP OF TUMORECTOMIE

Een borstsparende ingreep wordt een borst-tumorectomie genoemd. Bij deze techniek wordt het kwaadaardig letsel weggenomen maar blijft zoveel mogelijk borstweefsel rondom gespaard. Na borstsparende chirurgie volgt radiotherapie met als doel extra lokale behandeling en controle te voorzien.

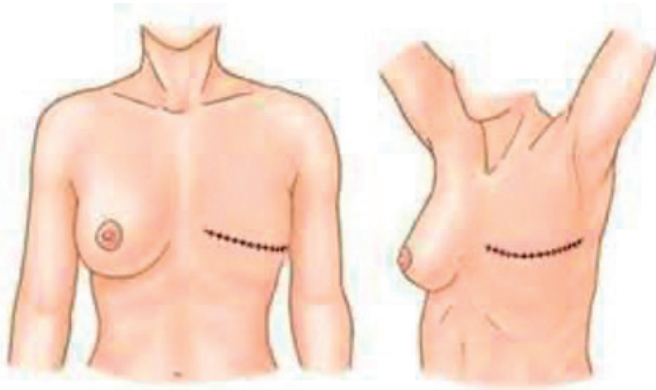

De gemiddelde opnameduur voor een tumorectomie is 1 tot 2 dagen. Tijdens de operatie wordt een redon geplaatst ter hoogte van de (twee) operatieplaats(en). Daardoor kan overtollig bloed of vocht dat in de wonde zit, worden gedraineerd. Dit vermindert de kans op een postoperatief hematoom (blauwe plek), vochttopstapeling (seroom) en reduceert de postoperatieve pijn. De redon blijft meestal ter plaatse tot de dag na de operatie, in uitzonderlijke gevallen twee dagen. Na het verwijderen van deze drains kan u naar huis. U krijgt een afspraak mee voor consultatie in het borstcentrum. Het is de bedoeling dat het genezingsproces op die manier verder kan worden opgevolgd. Na een tumorectomie bestaat een klein risico op infectie. Tijdens de consultatie kan dit tijdig worden opgemerkt en kan een adequate behandeling worden opgestart.

BORSTAMPUTATIE OF MASTECTOMIE

Bij een mastectomie wordt de volledige borst chirurgisch verwijderd van de onderliggende spier. De spier blijft hierbij volledig intact. De opnameduur varieert gemiddeld tussen de 4 à 5 dagen. Tijdens de operatie wordt een redon geplaatst ter hoogte van de twee operatieplaatsen (1 ter hoogte van het mastectomielitteken, 1 ter hoogte van de oksel). Die zorgen ervoor dat het bloed of vocht dat in wonde zit vlot wordt gedraineerd. Daardoor vermindert de kans op een postoperatief hematoom (grote blauwe plek), vochttopstapeling (seroom) en vermindert de postoperatieve pijn.

De redons blijven meestal ter plaatse tot de operatieplaats geen vocht meer afgeeft. Na het verwijderen van deze drains mag u naar huis. Gezien het grote wondoppervlak is er reële kans dat er na het verwijderen van de redons vochtopstapeling optreedt ter hoogte van de operatieplaats. Deze vochtcollectie wordt verder opgevolgd tijdens de eerstvolgende consultatie die volgt na hospitalisatie. Bij hinder kan deze plaats worden aangeprikt om overtollig vocht te evacueren. Tegelijkertijd is opvolging van de wonde nodig om de wondheling verder op te volgen en bij optreden van een seroom of een mogelijke infectie een aangepaste therapie voor te stellen.

HEELKUNDIGE BEHANDELING VAN DE OKSELKLIEREN

Voor een goede behandeling van borstkanker is het belangrijk om te weten of er ook ziekte aanwezig is ter hoogte van de okselklieren. Bij de meeste ingrepen, of het nu gaat om een tumorectomie of mastectomie, wordt besloten om naast de ingreep ook een sentinelklierbiopsie uit te voeren. Indien er bij de preoperatieve onderzoeken een aangetaste klier wordt vastgesteld, zal overgegaan worden tot een okselklieruitruiming.

Sentinelklierbiopsie

Een sentinelklier is de eerste drainerende lymfeklier in de oksel waarnaar mogelijk cellen van de borsttumor zich via de lymfebaan kunnen verplaatsen. Deze klier wordt ook wel schildwachtklier genoemd. Door deze klier te punteren en eerst te markeren op de dienst nucleaire geneeskunde, kan deze klier opgespoord worden tijdens uw borstoperatie. Na het verwijderen van de sentinelklier wordt de klier onder de microscoop onderzocht door de anatomo-patholoog. Als deze sentinelklier kwaadaardige cellen bevat, kunnen ook meerdere klieren in uw oksel aangetast zijn. In sommige gevallen volgt dan een verwijdering van deze aangetaste klieren gebeurt in een tweede operatie onder vorm van een okselklieruitruiming.

Okselklieruitruiming

Een okselklieruitruiming is soms nodig als er aangetaste klieren worden vastgesteld in uw oksel. Dit kan zijn na een sentinelklierprocedure, of reeds bij de diagnose van het kwaadaardig gezwel in uw borst. Hierbij worden de aangetaste klieren operatief weggenomen.

Mogelijke verwikkelingen na een okselklieruitruiming

- Tijdens de operatie is er een klein risico op schade aan de zenuwen die in de oksel lopen. Hierbij kan het gaan om gevoelsstoornissen ter hoogte van de oksel- en schouderregio of verminderde werking van de schouderpijpen. De gevoelsstoornissen verdwijnen normaal heel langzaam.
- Lymfoedeem: Bij verwijderen van de okselklieren is er een klein risico op zwelling van de getroffen arm. Dit wordt lymfoedeem genoemd.

Na een sentinelklierprocedure of okselklieruitruiming kan de schouderbeweeglijkheid tijdelijk beperkt zijn. Hiervoor dient de kinesist vrij snel na de operatie starten met oefeningen.

